

PENGGAL KETIGA
DEWAN UNDANGAN NEGERI YANG KEENAM BELAS
NEGERI SABAH

ATURAN URUSAN MESYUARAT

HARI ISNIN, 18 JULAI 2022, PUKUL 10:00 PAGI

Bil. 06

PERTANYAAN-PERTANYAAN UNTUK JAWAPAN LISAN

- *1. **YB. Datuk Rubin Balang [Kemabong]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apa pendekatan kerajaan negeri untuk meningkatkan ekonomi rakyat negeri ini berikutan kelembapan ekonomi global dan apakah butirannya.
- *2. **YB. Datuk Amisah Yassin [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah usaha kementerian untuk menyelesaikan masalah air di Loji Rawatan Air Bambang dan Loji Rawatan Air Kimolohing Ranau yang tidak berfungsi masa hujan dan banjir yang menyebabkan dua atau tiga hari tiada bekalan air paip di kawasan Pekan Ranau pada masa hujan.
- *3. **YB. Tuan Arunarnsin bin Taib [Gum-Gum]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN**, nyatakan program serta bengkel bimbingan keusahawanan yang terlaksana di seluruh Negeri Sabah khususnya di DUN Gum-Gum dari tahun 2021 dan apakah program tersebut telah mencapai sasaran dan objektif dalam melahirkan lebih ramai lagi usahawan di Sabah.
- *4. **YB. Datuk Seri Panglima Yong Teck Lee [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**,apakah perkembangan cadangan untuk menaik taraf status Majlis Daerah Lahad Datu dan Majlis Daerah Penampang kepada Majlis Perbandaran.
- *5. **YB. Datuk Dr. Yusof @ Josree Yacob [Sindumin]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR: -**
  - a) Berapakah buah rumah PPRT yang telah siap di daerah Sipitang sejak tahun 2020; dan
  - b) berapakah keluarga yang layak mendapat rumah PPRT serta berapakah yang telah diluluskan untuk dibina di daerah Sipitang tahun ini.
- *6. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah rancangan kerajaan untuk

memartabatkan dan memelihara budaya, tradisi dan cara hidup masyarakat orang asal di Sabah.

- *7. **YB. Tuan Hiew Vun Zin [Karamunting]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, adakah kerajaan telah mengaktifkan usaha-usaha berkesan untuk membanteras wabak denggi dari terus meningkat memandangkan Sabah telah mencatat 1650 kes denggi di seluruh Sabah dan 11 *hotspot* di daerah Sandakan seperti statistik yang dilaporkan oleh Jabatan Kesihatan Negeri Sabah.
- *8. **YB. Datuk Abdul Ghani bin Mohamed Yassin [Nabawan]** bertanya kepada **MENTERI BELIA DAN SUKAN**,apakah tindakan terkini dan kerjasama pihak kementerian dan Kerajaan Persekutuan untuk memastikan golongan belia yang menganggur di kawasan luar bandar dan pedalaman mendapat peluang pekerjaan dalam pelbagai bidang.
- *9. **YB. Datuk Hj Raime Unggi [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**,apakah usaha dan perancangan kementerian dalam memastikan liputan internet berkelajuan tinggi tercapai khususnya di kawasan pedalaman dan sekolah-sekolah di kawasan luar bandar melalui Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) 2021 hingga 2025 yang mana Sabah diperuntukkan sebanyak RM3.61 bilion.
- *10. **YB. Tuan Hassan A Gani Pg. Amir [Sebatik]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, bolehkah kerajaan menyenaraikan kejayaan-kejayaan pelajar Sabah dalam kurikulum dan ko-kurikulum yang mengharumkan nama negeri Sabah di peringkat kebangsaan dan antarabangsa dan apakah pengiktirafan yang telah diberikan kepada pelajar dan pihak sekolah atau pun institusi yang berkenaan.
- *11. **YB. Dr. Daud bin Yusof [Bongawan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, bagaimanakah cara pihak kerajaan membantu nelayan tempatan untuk meningkatkan hasil mereka.
- *12. **YB. Datuk Rubin Balang [Kemabong]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, apakah usaha kementerian untuk pemohon-pemohon yang memohon mendapatkan bantuan Program Perumahan Rakyat Termiskin (PPRT) negeri ini.
- *13. **YB. Puan Rina binti Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah perkembangan baik pulih dan naik taraf jalan raya utama di sepanjang jajaran Kalabakan.

- *14. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III /MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN**, adakah terdapat sebarang rancangan untuk menjadikan Sabah sebagai hub pembuatan untuk pasaran luar negara dalam tempoh lima (5) tahun akan datang.
- *15. **YB. Datuk Dr. Yusof @ Josree Yacob [Sindumin]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR: -**
- a) apakah perancangan kerajaan untuk menghidupkan semula sektor pelancongan di Sabah yang lumpuh akibat COVID-19; dan
  - b) apakah perancangan kerajaan untuk membahagi-bahagikan pakej pelancongan supaya seimbang ke seluruh daerah
- *16. **YB. Tuan Fairuz bin Renddan [Pintasan]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, berapakah jumlah asnaf fakir miskin yang mendapat bantuan bulanan asnaf MUIS bagi daerah Kota Belud pada tahun 2022.
- *17. **YB. Tuan Mokran Ingkat [Sungai Manila]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN:-**
- a) adakah kerajaan menggalakkan penyertaan pelabur-pelabur luar negara dalam industri penangkapan ikan laut dalam di Negeri Sabah; dan
  - b) apakah perancangan kerajaan untuk menggalakkan rakyat tempatan menyertai industri penangkapan ikan laut khususnya yang menggunakan pukot tunda dan pukot jerut.
- *18. **YB. Datuk Dr. Haji Jaujan bin Haji Sambakong [Sulabayan]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, di dalam Bajet Persekutuan Tahun 2022, Negeri Sabah antara dalam perhatian Kerajaan Pusat untuk memastikan liputan jalur lebar internet ke tahap 5G. Sejauh manakah pelaksanaan ke tahap 5G ini.
- *19. **YB. Datuk Abdul Ghani bin Mohamed Yassin [Nabawan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI:-**
- a) apakah status pembinaan ICQS di Kg. Bantul Mukim Pensiangan daerah kecil Pagalungan; dan
  - b) apakah rangka kerja atau tindakan terkini daripada pihak kerajaan negeri mahupun Kerajaan Persekutuan untuk memastikan bangunan ICQS di kawasan persempadanan tersebut dapat dibina.

- *20. **YB. Datuk Suhaimi bin Haji Nasir [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah punca berlakunya masalah gangguan kekurangan bekalan minyak masak paket bersubsidi di pasaran dan apa langkah kerajaan menangani masalah terbabit.
- *21. **YB. Datuk Awang Ahmad Sah Bin Datuk Haji Sahari [Petagas]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah perancangan jangka panjang terhadap masalah tanah runtuh di tapak High Tension Tower SESB sepanjang kawasan Kampung Tombovo yang telah berlaku sejak beberapa tahun yang lalu.
- *22. **YB. Datuk Seri Panglima Yong Teck Lee [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, berapakah jumlah rumah Projek Perumahan Rakyat Termiskin (PPRT) yang diperuntukkan kepada setiap kawasan DUN oleh kementerian dalam setahun.
- *23. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd. Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN**, berapakah nilai eksport produk negeri Sabah ke pasaran antarabangsa dan apakah industri yang menjadi penyumbang utama perdagangan antarabangsa negeri Sabah setakat ini.
- *24. **YB. Puan Norazlinah Arif [Kunak]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN:-**
- a) berapakah jumlah pengusaha ikan bilis berdaftar di daerah Kunak serta apakah usaha kerajaan memberi latihan industri hiliran yang berpotensi untuk produk berasaskan ikan bilis; dan
  - b) apakah usaha kerajaan membantu pengusaha ini dalam memasarkan hasil jualan mereka.
- *25. **YB. Datuk Suhaimi bin Haji Nasir [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah strategi kerajaan negeri untuk membantu rakyat dalam negeri ini menghadapi peningkatan kos sara hidup.
- *26. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN / MENTERI KEWANGAN II**, adakah peruntukan diterima daripada kerajaan persekutuan untuk membina bangunan-bangunan Mahkamah Anak Negeri (MAN) di daerah yang belum mempunyai bangunan MAN dan apakah rancangan kerajaan untuk memastikan setiap daerah mempunyai bangunan MAN yang tersendiri.

- *27. **YB. Tuan Fairuz bin Renddan [Pintasan]** bertanya kepada **MENTERI BELIA DAN SUKAN**, apakah status baik pulih Kompleks Sukan Butong Kota Belud.
- *28. **YB. Datuk Suhaimi bin Haji Nasir [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apa langkah-langkah yang diambil oleh kerajaan bagi menangani pencerobohan hutan bakau di Pantai Timur Sabah.
- *29. **YB. Datuk Ignatius Dorell Leiking [Moyog]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah langkah yang diambil oleh kerajaan negeri untuk menangani isu kenaikan harga barang yang drastik dan apakah perancangan untuk menyelesaikan masalah pengangguran di Sabah.
- *30. **YB. Tuan Arunarnsin bin Taib [Gum-Gum]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, adakah kerajaan telah mengumumkan mekanisme, dana serta garis masa pelaksanaan berkenaan subsidi bersasar memandangkan terhapusnya subsidi dan harga siling ketika ini. Jika ada, minta dikemukakan perancangan tersebut.
- *31. **YB. Datuk Hj Raime Unggi [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah perancangan dan solusi kerajaan negeri dalam menangani isu kos sara hidup dan kenaikan pelbagai harga barang berikutan kadar inflasi Negeri Sabah dalam tempoh Januari hingga Jun 2021 adalah 1.4 peratus.
- *32. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjung]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah peranan dan tanggungjawab kerajaan di peringkat Sabah dalam usaha untuk mencapai sasaran yang ditetapkan dalam *Deklarasi Pemimpin Glasglow* pada persidangan COP26 terutamanya penjanjian untuk menghentikan dan memulihkan kemusnahan hutan dan degradasi tanah menjelang akhir tahun 2030.
- *33. **YB. Datuk Seri Panglima Mohd Shafie Apdal [Senallang]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apa tindakan yang diambil terhadap “*inland foreigners*” atau golongan “*stateless*” di Sabah yang merangkumi pemegang IMM13, Sijil Banci Pasukan Petugas Khas Persekutuan Sabah/Labuan dan Kad Burung-Burung.
- *34. **YB. Tuan Assaffal @ Samsul Kamal P. Alian [Tungku]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, bilakah projek cadangan jalan pesisir pantai dari Kg. Dengan ke Tambisan akan dimulakan dan apakah status cadangan projek tersebut pada ketika ini.
- *35. **YB. Dr. Daud bin Yusof [Bongawan]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, apakah status pembinaan jalur lebar di N.30 Bongawan dan status terkini kampung tanpa wayar di Sabah.

- *36. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd. Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah usaha kerajaan negeri untuk mengatasi masalah krisis bekalan makanan dan kenaikan harga akibat pandemik dan konflik Rusia-Ukraine.
- *37. **YB. Tuan Alias bin Sani [Sekong]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, mengapakah ADUN daripada pihak Pembangkang tidak dilibatkan dalam Mesyuarat Majlis Tindakan Daerah.
- *38. **YB. Datuk Awang Ahmad Sah bin Datuk Haji Sahari [Petagas]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah status pulau Teluk Dumpil sama ada bertaraf persendirian atau dimiliki oleh kerajaan melalui mana-mana GLC. Jika persendirian, sejak bilakah ianya dipindah milik.
- *39. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah punca gangguan bekalan air dan rancangan kerajaan untuk menyelesaikan gangguan bekalan air di kawasan Kota Kinabalu baru-baru ini.
- *40. **YB. Datuk Wong Hong Jun [Tanjung Aru]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah tindakan kerajaan untuk mengatasi masalah catuan air yang hampir setiap hari di Sembulan dan Pulau Gaya.
- *41. **YB. Tuan Sarifuddin bin Hata [Merotai]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, berapakah jumlah kutipan terkumpul 5% royalti ke atas lombong emas di Balung sejak mula beroperasi.
- *42. **YB. Tuan Alias bin Sani [Sekong]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah langkah atau tindakan kerajaan dalam menangani masalah air di Bandar Sandakan.
- *43. **YB. Tuan Mokran Ingkat [Sungai Manila]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJARAYA**, adakah kerajaan telah merancang untuk menggantikan paip air lama yang seringkali mengalami kebocoran di seluruh Negeri Sabah dan bilakah kerajaan akan melaksanakan penggantian paip utama di Jalan Batu 10, Sungai Manila dan Jalan Batu 12, Sungai Manila.
- *44. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjung]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, berapakah jumlah dan peratusan kontrak *Large Scale Solar (LSS)* 2 dan 3 yang telah diselesaikan di Sabah dan langkah-langkah yang telah dan sedang diambil terhadap pihak pemaju yang belum memulakan atau menyelesaikan projek LSS 2 dan 3 mengikut syarat-syarat yang ditetapkan oleh Suruhanjaya Tenaga.

- *45. **YB. Datuk Awang Ahmad Sah bin Datuk Haji Sahari [Petagas]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah tindakan kerajaan untuk menyelesaikan masalah banjir kilat yang sering berlaku di Kampung Tombovo dan juga SK Tombovo.
- *46. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah tindakan kerajaan terhadap peningkatan kes kecurian dan pecah kereta di kawasan Segama dan Jalan Gaya di Kota Kinabalu.
- *47. **YB. Datuk Anwar Ayuub @ Annuar Ayub [Liawan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, sila nyatakan perkembangan terbaru dan bilakah projek untuk menyelesaikan kesesakan lalu lintas di bandar Keningau yang kian membimbangkan.
- *48. **YB. Datuk Dr. Haji Jaujan bin Haji Sambakong [Sulabayan]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, apakah status terkini bagi perancangan untuk membina sebuah sekolah menengah di Pulau Bum-Bum, kawasan DUN Sulabayan.
- *49. **YB. Tuan Mohammad bin Mohamarin [Banggi]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah tindakan yang telah dan akan dilaksanakan oleh kementerian bagi mengatasi masalah jalan raya, air dan elektrik di Pulau Banggi.
- *50. **YB. Tuan Assaffal @ Samsul Kamal P. Alian [Tungku]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah peranan Wakil Rakyat dalam pentadbiran Pejabat Daerah dan Majlis Daerah.
- *51. **YB. Tuan Haji Dumi Pg Masdal [Silam]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah tindakan dan inisiatif kerajaan negeri untuk mengatasi kekerapan berlakunya banjir bila hujan di kawasan Kg. Sepagaya dan mengakibatkan kerugian harta benda penduduk kampung tersebut.
- *52. **YB. Tuan Assaffal @ Samsul Kamal P. Alian [Tungku]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, berapakah bilangan permohonan bantuan pertanian, penternakan dan perikanan dari kawasan DUN Tungku, serta berapakah bilangan kelulusan bagi setiap kategori yang dinyatakan.
- *53. **YB. Dr. Daud bin Yusof [Bongawan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, adakah kementerian bercadang untuk menaik taraf jalan pertanian di bawah bidang kuasa jabatan masing-masing.

- *54. **YB. Datuk Anwar Ayuub @ Annuar Ayub [Liawan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah jalan penyelesaian yang akan dilaksanakan kerajaan untuk mengatasi masalah kekurangan air terawat / *non revenue water* khususnya di DUN N.41 Liawan.
- *55. **YB. Datuk Juil Nuatim [Limbahau]** bertanya kepada **MENTERI BELIA DAN SUKAN**, adakah kerajaan negeri bercadang untuk mewujudkan akademi kepimpinan belia bagi mengasah dan melatih untuk kesiapsiagaan menjadi pemimpin akan datang sebagai usaha mengekalkan kepimpinan pemimpin yang baik dan berkaliber di seluruh wilayah Sabah.
- *56. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, adakah kerajaan negeri bercadang untuk mengemukakan syor tambahan kawasan-kawasan baharu Parlimen dan Dewan Undangan Negeri dalam persempadanan pilihanraya yang akan dibuat oleh Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR).
- *57. **YB. Datuk Hj Raime Unggi [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah perancangan dan tindakan yang dirangka oleh kementerian untuk menangani masalah jalan yang rosak, berlubang dan tidak diselenggara dengan baik.
- *58. **YB. Tuan Azhar bin Datuk Haji Matussin [Darau]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah tindakan pihak kementerian untuk menyelesaikan masalah nelayan di Kampung Rampayan yang tidak dapat keluar ke laut gara-gara pembinaan jambatan tidak sesuai dan tidak praktikal dalam projek tebatan banjir Sungai Rampayan yang menghalang laluan perahu untuk keluar.
- *59. **YB. Tuan Mohd Arsad bin Bistari [Tempasuk]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah perancangan yang boleh diambil oleh kementerian bagi membantu mengemaskan lagi sistem percukaian dibawah kuasa Majlis Daerah seperti di kawasan Kota Belud agar pihak Majlis Daerah dapat meningkatkan lagi hasil cukai yang diperolehi secara langsung dapat melaksanakan perancangan pembangunan yang disasarkan.
- *60. **YB. Tuan Mokran Inggat [Sungai Manila]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, adakah perancangan Dewan Bandaraya Kota Kinabalu untuk memindahkan pasar di kawasan Waterfront Kota Kinabalu dan bilakah ianya dilaksanakan.
- *61. **YB. Tuan Sarifuddin bin Hata [Merotai]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah status pembinaan jambatan penghubung antara Kampung Pasir Putih Baru ke Kampung Tanjung Batu dan jalan dua (2) hala di Jalan Utara baru.
- *62. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, kenapa kilang oleokimia hanya terdapat di Semenanjung. Adakah kerajaan tidak

berinisiatif untuk mewujudkan kilang oleokimia di Sabah memandangkan bahan mentah produk minyak sawit banyak dihasilkan di Sabah.

- *63. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**,apakah tindakan yang telah diambil dan berapakah peruntukan kewangan untuk memberi kesedaran kepada rakyat Sabah bagi mencapai status bandar tanpa sampah seperti yang dinyatakan dalam halatuju Sabah Maju Jaya.
- *64. **YB. Datuk Dr. Yusof @ Josree Yacob [Sindumin]** bertanya kepada **MENTERI BELIA DAN SUKAN: -**
- a) apakah usaha kerajaan dalam meningkatkan penglibatan belia untuk pembangunan sosio ekonomi khususnya di kawasan pendalaman; dan
  - b) setakat ini daerah manakah sudah ada program ini dan berapakah bilangan belia terlibat.
- *65. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah sebab Kerajaan Negeri dan Persekutuan langsung tidak mengambil prihatin serta tindakan untuk membangunkan sistem pengangkutan awam di ibu kota Sabah iaitu Bandaraya Kota Kinabalu sedangkan perancangan sudah pun dibuat sejak 10 tahun yang lalu.
- *66. **YB. Tuan Chong Chen Bin [Tanjong Kapor]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, nyatakan berapa ramai pekerja asing yang berdokumen dan yang tiada berdokumen berdaftar dalam Program Khas Pendataan Pekerja Asing di Sabah.
- *67. **YB. Datuk Anwar Ayuub @ Annuar Ayub [Liawan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah tindakan kementerian mengenai krisis gangguan bekalan air di daerah Keningau di mana 5 pam air telah rosak di LRA Bunsit.
- *68. **YB. Datuk Juil Nuatim [Limbahau]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, apakah status terkini dan usaha kerajaan negeri ke atas penambahbaikan infrastruktur komunikasi sama ada menaikkan menara baharu atau menaik taraf pemancar komunikasi sedia ada di Kampung Gana, Kampung Tanaki dan Kampung Mandalipau.
- *69. **YB. Tuan Hiew Vun Zin [Karamunting]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah usaha kerajaan untuk mengatasi masalah tekanan air paip rendah yang kerap berlaku pada waktu siang di Kg. Karamunting Baru & Lama, Kg. Bokara, Kg. Air dan Kg. Cecily.

- *70. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, adakah kerajaan atau Pihak Berkuasa Tempatan mempunyai rancangan untuk menawarkan pengangkutan awam secara percuma kepada orang umum bagi meringankan beban kos kehidupan.
- *71. **YB. Puan Norazlinah Arif [Kunak]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, berapakah kapasiti terkini loji air Kalumpang Kunak dan adakah loji ini dapat menampung dan memenuhi keperluan penduduk daerah Kunak.
- *72. **YB. Tuan Mohammad bin Mohamarin [Banggi]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, berapakah bilangan daerah yang masih berstatus daerah kecil dan berapakah anggaran kos perbelanjaan kewangan sekiranya daerah-daerah itu dinaikkan taraf ke daerah penuh.
- *73. **YB. Tuan Haji Dumi Pg Masdal [Silam]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, adakah kerajaan negeri bercadang untuk membina jalan dua hala dari Bandar Lahad Datu ke Silabukan.
- *74. **YB. Tuan Mohammad bin Mohamarin [Banggi]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, apakah status atau perkembangan pembinaan pencawang komunikasi di Pulau Banggi.
- *75. **YB. Tuan Sarifuddin bin Hata [Merotai]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, adakah pihak kerajaan bercadang untuk membina kolam takungan air di loji rawatan air Merotai 1 dan 2 untuk mengatasi masalah gangguan bekalan air sekiranya berlaku kadar NTU yang tinggi.
- *76. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, kenapa hanya ada 4 sahaja cawangan Jabatan Pendaftaran Negara (JPN) yang boleh proses pencetakan myKid iaitu hanya di JPN Tawau, JPN Kota Kinabalu, JPN Keningau dan UTC Kota Kinabalu. Kenapa Sandakan tidak termasuk dalam JPN yang boleh memproses pencetakan myKid.
- *77. **YB. Dr. Aliakbar Gulasan [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah langkah atau garis panduan yang dilaksanakan oleh kerajaan untuk dijadikan sebagai satu panduan kepada syarikat penerbangan supaya tidak menaikkan kadar tambangdaripada kadar yang sepatutnya terutamanya apabila musim perayaan.
- *78. **YB Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah kajian yang telah dijalankan untuk menghadapi kekurangan bekalan air di sekitar Kota Kinabalu, dan adakah kajian tersebut merangkumi cadangan-cadangan alternatif kepada Empangan Papar yang

dikemukakan oleh badan bukan kerajaan. Mohon salinan laporan-laporan kajian tersebut.

- *79. **YB. Tuan Hiew Vun Zin [Karamunting]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah tindakan yang akan diambil oleh kerajaan terhadap ketiadaan peruntukan untuk membaik pulih infrastruktur-infrastruktur sedia ada di kampung-kampung seperti jambatan kayu yang semakin hari semakin usang sejak tahun 2020 bagi kawasan N54 Karamunting.
- *80. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah yang menyebabkan kelewatan pihak kerajaan dalam menyelesaikan masalah kerosakan jalan raya seperti Jalan Utara berdekatan Padang Bandaran Sandakan dan Jalan Coastal berdekatan Terminal Bas Mini Bandar Sandakan.
- *81. **YB. Puan Norazlinah Arif [Kunak]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah status pembaikan jalan raya mendap di hadapan Pusat Air Terjun Sejadi Madai yang telah meragut banyak nyawa.
- *82. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**:-
- a) nyatakan bilangan kemasukan pelancong asing sejak pembukaan sempadan pada 1 April 2022; dan
  - b) apakah strategi kerajaan negeri untuk menarik pelancong asing ke Sabah sedangkan negara China masih menutup sempadan setakat ini.
- *83. **YB. Tuan Chong Chen Bin [Tanjong Kapor]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, jelaskan berapakah jumlah bayaran yang kerajaan telah berikan kepada Smart Sabah Corporation Sdn Bhd bagi membangunkan Sistem Pengurusan Bersepadu Pekerja Asing dan Bukan Pemastautin Negeri Sabah serta mengurus semua hal berkaitan pekerja asing di Sabah.
- *84. **YB. Tuan Mohd Arsad bin Bistari [Tempasuk]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah langkah-langkah yang boleh diambil oleh pihak kementerian untuk membantu memperkasakan Mahkamah Anak Negeri Sabah melalui keterbukaan sistem pemilihan jawatan tersebut kepada Bumiputera Islam dan Bumiputera Bukan Islam memandangkan sekarang ini sistem pemilihan adalah lebih kepada suku kaum di kawasan masing-masing.
- *85. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **MENTERI KEWANGAN**, adakah kerajaan negeri akan mengambil inisiatif di peringkat negeri untuk menstabilkan harga barangan yang telah mencatatkan kenaikan mendadak dengan

menggunakan peningkatan hasil cukai jualan petroleum sebanyak RM1.56 billion yang dikutip pada tahun 2021.

- *86. **YB. Tuan Arunarnsin bin Taib [Gum-Gum]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN:-**
- a) apakah langkah kerajaan bagi membantu mereka yang terjejas berikutan Covid-19 dalam bidang pertanian dan penternakan bagi memastikan mereka yang terjejas ini dapat meneruskan usaha mereka; dan
  - b) sila nyatakan bilangan wanita yang terlibat dalam pertanian dan penternakan.
- *87. **YB. Dr. Aliakbar Gulasan [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah masalah utama yang dihadapi oleh Jabatan Kerja Raya (JKR) sehingga orang awam secara umumnya menyedari bahawa kualiti penyelenggaraan jalan raya di Sabah terlalu teruk.
- *88. **YB. Tuan Chong Chen Bin [Tanjong Kapor]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, adakah *Open Tender* dilakukan bagi memberi peluang kepada syarikat tempatan Sabah untuk Program Khas Pendataan Pekerja Asing dan Bukan Pemastautin Negeri Sabah pada Januari 2022 yang mana Smart Sabah Corporation Sdn Bhd telah diberi hak eksklusif bagi tugas tersebut.
- *89. **YB. Puan Rina binti Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah mekanisma Pihak Berkuasa Tempatan dalam menangani bilangan anjing liar yang semakin banyak di kawasan bandar dan perumahan sehingga boleh mengancam keselamatan awam.
- *90. **YB. Dr. Aliakbar Gulasan [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, bilakah tarikh sebenarnya penyiapan Jambatan Runggu Tawau dimana sehingga kini jambatan tersebut belum siap dan mengikut maklumat awal JKR Tawau sepatutnya siap pada Jun 2022.
- *91. **YB. Puan Rina binti Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah langkah kerajaan dalam mengatasi masalah kesesakan lalu lintas di kawasan sekolah sekitar mukim Kukusan yang semakin meruncing seperti di Jalan Kuhara dan Jalan Utara Baharu.

---

* Pertanyaan-pertanyaan yang tidak sempat dijawab secara lisan akan dijawab secara bertulis